

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Kroatia

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Tapauksissa, joissa vanhempi voi viedä lapsen laillisesti toiseen maahan ilman toisen vanhemman suostumusta, on eroja sen mukaan, onko kyseessä

a) vanhempi, joka asuu lapsen kanssa, vai

b) vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa mutta jolla on henkilökohtainen suhde lapseen.

a) Vanhempi, joka avioeron jälkeen asuu lapsen kanssa, voi lapsen päivittäisen huoltajuuden puitteissa viedä lapsen laillisesti toiseen maahan (esim. päiväretkelle) edellyttäen, että teko ei vaaranna vuonna 2015 annetun perhelain (*Obiteljski zakon*, Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nro 103/15 ja 98/19) 95 ja 119 §:ssä säädettyä toisen vanhemman oikeutta henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa. Kummallakin vanhemmalla on nimittäin oikeus tehdä tahollaan lasta koskevia arkisia päätöksiä silloin, kun lapsi on hänen huostassaan, riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai toisella vanhemmalla yksinhuoltajuus (perhelain 110 §). Jos vanhemmilla on avioeron jälkeen yhteishuoltajuus (perhelain 104 §), heidän on tehtävä lasta koskevat tärkeät päätökset yhteisymmärryksessä (perhelain 108 §). Koska lyhytkestoisessa matkassa toiseen maahan (esim. päiväretki) ei ole kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta eikä sillä näin ollen kajota niihin lapselle kuuluviin olennaisiin yksilön oikeuksiin, jotka on lueteltu tyhjentävästi perhelain 100 §:ssä, asiassa on sovellettava perhelain 99 §:n 2 momenttia. Sama koskee tilannetta, jossa avioeron jälkeen lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla on "osittainen yksinhuoltajuus" (perhelain 105 §). Jos taas lapsen kanssa avioeron jälkeen asuvalla vanhemmalla on tuomioistuimen päätöksen nojalla "täysi yksinhuoltajuus", hän ei tarvitse toisen vanhemman suostumusta lapsen viemiselle lyhyeksi aikaa toiseen maahan (perhelain 105 §:n 5 momentti).

b) Vanhempi, joka ei avioeron jälkeen asu lapsen kanssa mutta jolla on lapseen henkilökohtainen suhde, voi viedä lapsen laillisesti toiseen maahan edellyttäen, että oleskelu ulkomaille on lyhytkestoista (esim. päiväretki), että se tapahtuu sen ajan puitteissa, jona vanhempi saa käyttää oikeuttaan suoraan henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa (perhelain 121 §), ja että kyseistä oikeutta ei ole evätty tai rajoitettu tuomioistuimen päätöksellä (perhelain 123–126 §). Kummallakin vanhemmalla on nimittäin oikeus tehdä tahollaan lasta koskevia arkisia päätöksiä silloin, kun lapsi on hänen huostassaan, riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai onko toisella vanhemmalla yksinhuoltajuus (perhelain 110 §). Jos vanhemmilla on avioeron jälkeen yhteishuoltajuus (perhelain 104 §), heidän on tehtävä lasta koskevat tärkeät päätökset yhteisymmärryksessä (perhelain 108 §). Koska lyhytkestoisessa matkassa toiseen maahan (esim. päiväretki) sen ajan puitteissa, jona vanhempi saa käyttää oikeuttaan suoraan henkilökohtaiseen suhteeseen lapsen kanssa, ei ole kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta eikä sillä näin ollen kajota niihin lapselle kuuluviin olennaisiin yksilön oikeuksiin, jotka on lueteltu tyhjentävästi perhelain 100 §:ssä, asiassa on sovellettava perhelain 99 §:n 2 momenttia. Sama koskee tilannetta, jossa avioeron jälkeen lapsen kanssa asuvalla vanhemmalla on osittainen yksinhuoltajuus (perhelain 105 §), koska vanhemmalla, jolla on suora henkilökohtainen suhde lapseen, on vapaus ja oikeus edustaa lasta päivittäisissä asioissa silloin, kun lapsi on hänen huostassaan (perhelain 110 ja 112 § yhdessä sen 105 §:n 1 momentin kanssa).

Tällaisissa tapauksissa on syytä korostaa perhelain 111 §:n merkitystä. Sen mukaan vanhemmilla on velvollisuus vaihtaa lasta koskevia tietoja riippumatta siitä, onko heillä yhteishuoltajuus vai toisella yksinhuoltajuus. Niihin kuuluu myös tieto lapsen mahdollisesta viemisestä toiseen maahan.

Tiedonvaihtovelvollisuuden lisäksi kansallisen rajan ylitys edellyttää, että myös lapsella on tarvittavat matkustusasiakirjat.

Jos vanhempi epäilee, että toinen vanhempi aikoo käyttää väärin oikeutta viedä lapsi lyhyeksi ajaksi toiseen maahan, hän voi pyytää tuomioistuinta määräämään hakemusasiamenettelyssä jonkin perhelain 418 §:ssä säädettyistä toimista, joilla varmistetaan lapsen ja toisen vanhemman välistä henkilökohtaista suhdetta koskevan päätöksen täytäntöönpano, tai jonkin perhelain 419 §:ssä säädettyistä toimista, joilla varmistetaan lapsen turvallinen paluu.

Parhaassa tapauksessa vanhemmat ratkaisevat yhdessä tämänkaltaiset kysymykset ja sisällyttävät ne yhteishuoltajuussopimukseen (perhelain 106 §:n 3 momentti).

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Lapsen viemiselle (pysyvästi) toiseen maahan tarvitaan molempien vanhempien suostumus, koska tällöin on kyse lapsen vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamisesta. Vanhemman, joka vie lapsen toiseen maahan tarkoituksenaan muuttaa lapsen vakituinen tai tilapäinen asuinpaikka, on saatava toisen vanhemman kirjallinen suostumus riippumatta siitä, onko vanhemmilla yhteishuoltajuus vai toisella vanhemmalla osittainen yksinhuoltajuus (perhelain 100 ja 108 §). Jos vanhemmalla on täysi yksinhuoltajuus, on kuitenkin mahdollista, ettei toisen vanhemman suostumusta vaadita lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi (perhelain 105 §:n 5 momentti).

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhempi ei anna kirjallista suostumusta lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi, tuomioistuin päättää hakemusasiamenettelyssä, kumman vanhemman näkökanta edustaa parhaiten lapsen etua (perhelain 100 §:n 5 momentti ja 478 §:n 1 momentti). Ennen hakemusasiamenettelyn vireillepanoa on osallistuttava pakolliseen, tuomioistuimen ulkopuoliseen perheasiain neuvontaan, jonka aikana sosiaalihuollon asiantuntijat auttavat vanhempia ja lasta pääsemään sovintoon (perhelain 481 §: perheasiain pakollinen neuvonta 100 §:n 5 momentissa tarkoitettun hakemusasiamenettelyn ennakkoodellytyksenä). Jos vanhemmat eivät pääse asiasta yhteisymmärrykseen pakollisessa perheasiain neuvonnassa, tuomioistuin ratkaisee asian hakemusasiamenettelyssä seuraavat seikat huomioon ottaen: lapsen ikä ja mielipide, lapsen oikeus henkilökohtaiseen suhteeseen toisen vanhemman kanssa, vanhempien halukkuus ja valmius tehdä yhteistyötä huoltajuusasioissa, vanhempien henkilökohtainen tilanne, toisen vanhemman vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan ja lapsen uuden asuinpaikan välinen välimatka, liikenneyhteydet kyseisten paikkojen välillä sekä vanhempien oikeus vapaaseen liikkuvuuteen (perhelain 484 §).

On kuitenkin huomattava, että jos vanhemmalla on täysi yksinhuoltajuus, hän ei tarvitse toisen vanhemman suostumusta lapsen viemiselle toiseen maahan tämän vakituisen tai tilapäisen asuinpaikan muuttamiseksi; toisen vanhemman vastustuksella ei ole tällöin oikeudellista vaikutusta (perhelain 105 §:n 5 momentti).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Kuten vastauksissa kysymyksiin 1–3 todetaan, vanhempien oikeuksiin ja velvollisuuksiin suhtaudutaan perheissa eri tavalla riippuen siitä, onko kyseessä lapsen lyhykestoinen vieminen toiseen maahan (esim. päiväretki, joka ei kyseenalaista toisen vanhemman oikeuksia) vai pysyvä vieminen tämän vakituiseen tai tilapäiseen asuinpaikan muuttamiseksi.

Päivitetty viimeksi: 14/04/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.